

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **Nestlé Česko, s.r.o.**, se sídlem, Modřany, Mezi vodami 27, Praha 4, zast. JUDr. Pavlem Dudákem, advokátem, se sídlem Vinohradská 37, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 3. 2004, č.j. 332-6003-143-20.2.2004/Št, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2005, č. j. 12 Cad 11/2004 - 26,

t a k t o :

- I. V řízení o kasační stížnosti **se pokračuje.**
- II. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2005, č. j. 12 Cad 11/2004 - 26, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) brojila proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2005, č. j. 12 Cad 11/2004 - 26, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 3. 2004, č. j. 332-6003-143-20.2.2004/Št (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná zamítla odvolání žalobkyně proti platebnímu výměru Pražské správy sociálního zabezpečení (dále jen „PSSZ“) ze dne 5. 1. 2004, č. 1/2/04 (dále jen „napadený platební výměr“) a potvrdila jej.

Tímto platebním výměrem byl žalobkyni předepsán nedoplatek pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti za období leden 2003 až říjen 2003 ve výši 10 242 156 Kč a penále z tohoto dlužného pojistného ve výši 2 207.274 Kč, tedy celkem 12 449 430 Kč. V odůvodnění tohoto platebního výměru odkázala PSSZ

plně na protokol o kontrole č. 2/04 přiložený k tomuto rozhodnutí. Při této kontrole bylo mj. zjištěno, že v měsících lednu až říjnu 2003 vznikl nedoplatek na pojistném, neboť do vyměřovacích základů pro odvod pojistného nebyly zahrnuty příjmy zúčtované cizím státním příslušníkům na základě pracovních smluv uzavřených podle švýcarského „Code of Obligations.“ Jednalo se konkrétně o několik švýcarských státních příslušníků (J. – P. B., J. K., P. N. a E. V., a několik francouzských státních příslušníků (J. F., B. L. C., L. W.).

Městský soud zamítl žalobu **napadeným rozsudkem**. V odůvodnění uvedl, že v přezkoumávané věci nebyl mezi účastníky spor o skutkový stav věci, tedy o stanovení výše pojistného, ale spornou otázkou byla pouze skutečnost, zda žalobkyně byla povinna odvádět za uvedené francouzské a švýcarské pojištěnce pojistné v uvedeném časovém období, pokud neměli trvalý pobyt v České republice a měli založený pracovní poměr na základě pracovní smlouvy, která se řídila švýcarským právem. Městský soud se v této věci ztotožnil s právním názorem žalované, což odůvodnil následujícími úvahami. V posuzované věci stěžovatelka zaměstnávala švýcarské státní občany a francouzské státní občany. Mezi Švýcarskou konfederací a Českou republikou byla uzavřena Smlouva o sociálním zabezpečení, která byla publikována pod číslem 267/1997 Sb. (dále také jen „Smlouva“). Z čl. 3 písm. a) této smlouvy je patrné, že tato smlouva se vztahuje na státní občany smluvních států, z čl. 6 pak městský soud dovodil, že s výhradou čl. 7-10 se pojišťovací povinnost osob uvedených v čl. 3 řídí právními předpisy smluvního státu, na jehož území tyto osoby vykonávají výdělečnou činnost. Čl. 6 této smlouvy stanoví, že pokud jde o pojišťovací povinnost výdělečně činných osob, řídí se právními předpisy smluvního státu, na jehož území tyto osoby vykonávají výdělečnou činnost. Podle tohoto článku Smlouvy tedy švýcarský občan, který je v pracovním poměru a vykonává výdělečnou činnost na území České republiky, má shodné postavení, jakoby cizím státním příslušníkem nebyl, a to bez ohledu na to, zda pracovní poměr byl uzavřen podle cizího práva, či nikoliv. Ohledně právního postavení francouzských pojištěnců městský soud konstatoval následující. Mezi ČR a Francií byla uzavřena dne 12. 10. 1948 Všeobecná úmluva o sociální bezpečnosti publikovaná pod č. 215/1949 Sb. ve znění dodatkové Úmluvy č. 68/1980 Sb. (dále také jen „Úmluva“). Podle čl. 1 této úmluvy platí, že českoslovenští nebo francouzští státní příslušníci podléhají příslušným zákonným předpisům o sociálním zabezpečení uvedeným v čl. 2 této Úmluvy a platným v Československu nebo Francii a požívají jejich výhod za stejných podmínek jako státní příslušníci každého z těchto států. Z ustanovení čl. 2 a čl. 3 této Úmluvy městský soud dále dovodil, že francouzští státní příslušníci zaměstnaní v jednom ze smluvních států podléhají zákonodárství platnému v místě jejich zaměstnání, což ve smyslu obecných zásad této Úmluvy znamená, že tito pracovníci požívají výhod za stejných podmínek jako státní příslušníci každého státu Úmluvy. Městský soud dospěl k závěru, že v kontextu čl. 3 a čl. 1 této úmluvy je třeba vykládat i ustanovení § 5 písm. b) zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2003 (dále jen „zákon č. 54/1956 Sb.“) a to s ohledem na čl. 10 Ústavy, podle něhož uzavřená mezinárodní úmluva publikovaná ve sbírce zákonů je nadřazená vnitrostátnímu zákonodárství. Jak francouzští, tak švýcarští občané tedy podléhali podle městského soudu českým právními předpisy o sociálním zabezpečení stejně jako čeští občané. Proto nemohou být z hlediska těchto úmluv považováni za cizince s odlišnými právy a povinnostmi od českých občanů. Pokud je nutno nahlížet na francouzské a švýcarské občany stejně jako na české občany, nelze na ně dále aplikovat jakákoliv ustanovení zákona, který se vztahuje na cizince. V dané věci proto

nepřicházela v úvahu aplikace § 5 písm. b) zákona č. 54/1956 Sb., podle něhož jsou z pojištění vyňati cizí státní příslušníci, kteří nemají trvalý pobyt na území ČR a kteří jsou činní v ČR pro zaměstnance v pracovněprávním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů, ani ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o pojistném, podle něhož nejsou poplatníky pojistného zaměstnanci, pokud nejsou účastni nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění. Tomu brání právě smlouva o sociálním zabezpečení uzavřená mezi ČR a Švýcarskou konfederací a Všeobecná úmluva o sociální bezpečnosti uzavřená mezi Československem a Francií. Proto bylo žalobkyni předsáno dlužné pojistné správně a stěžovatelčina žaloba tedy nebyla důvodná.

V **kasační stížnosti** stěžovatelka uvedla, že brojí proti napadenému rozsudku v plném rozsahu z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], jakož i z důvodu porušení stěžovatelčina práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 a 38 odst. 2 Listiny a také z důvodu nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nedostatek právních důvodů napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. K uplatněným kasačním důvodům uvedla následující námitky. K namítané nezákonnosti napadeného rozsudku uvedla, že z názoru městského soudu vyplývá, že cizí státní příslušníci podléhají českým právním předpisům o sociálním zabezpečení stejně jako čeští občané a nemohou být z hlediska těchto úmluv považováni za cizince s odlišnými právy a povinnostmi než mají čeští občané. Stěžovatelka s tímto právním názorem nesouhlasila, a to především z těchto důvodů. Mezinárodní smlouvy, jejichž znění se městský soud dovolával, v žádném ze svých ustanovení nemodifikují ani nevylučují aplikaci ustanovení § 5 písm. b) zákona č. 54/1956 Sb. Stěžovatelka především vyložila ustanovení čl. 6 Smlouvy, které je podle jejího názoru čistě kolizní normou, jejímž účelem je stanovit hraniční určovatele, podle kterých lze určit, kterého státu hmotně-právní vnitrostátní normy se v daném případě použijí. Z tohoto ustanovení nevyplývá, že by se cizí státní příslušník stal bez dalšího pojištěncem na území druhého smluvního státu, což stejně tak vyplývá i z čl. 3 Úmluvy. Citované mezinárodní smlouvy upravují pouze otázku aplikace toho či onoho státního práva jako celku na určitý případ, nikoliv rovinu osobního statusu pojištěnců. Stěžovatelka se naopak domnívala, že z předmětných ustanovení citovaných mezinárodních smluv vyplývá, že na danou věc je nutné aplikovat platné právní předpisy ČR, a to platné právní předpisy v plném rozsahu, tj. včetně ustanovení § 5 písm. b) zákona č. 54/1956 Sb. účinného do 31. 12. 2003, neboť ze znění smluv nelze dovodit, že by aplikace tohoto ustanovení měla být vyloučena. Proto je nepochybné, že jmenovaní zaměstnanci stěžovatelky splňují podmínky pro vynětí z nemocenského pojištění podle § 5 písm. b) zákona č. 54/1956 Sb., neboť jsou cizími státními příslušníky bez trvalého pobytu na území ČR a jsou činní v ČR pro zaměstnavatele v pracovněprávním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů. V tom podle stěžovatelky spočívalo nesprávné posouzení právní otázky městským soudem. Ke druhému kasačnímu důvodu (porušení práva na spravedlivý proces a nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu) stěžovatelka uvedla, že městský soud se nijak nevyjádřil k žalobním námitkám stěžovatelky ohledně aplikace § 5 písm. b) zákona č. 54/1956 Sb. v souladu s citovanými ustanoveními mezinárodních smluv, jakož i ostatními námitkami stěžovatelky týkajícími se aplikace těchto mezinárodních smluv. Další argumentace stěžovatelky se týká výkladu ustanovení čl. 12 a čl. 5 předmětných smluv, které se podle názoru stěžovatelky aplikují na ty švýcarské a francouzské státní občany, kteří vykonávají v České republice výdělečnou činnost a mají trvalé bydliště na

území ČR, a dále na ty občany těchto států, kteří vykonávají v ČR výdělečnou činnost a mají pracovní smlouvy uzavřeny dle českého práva. Tyto osoby nejsou vyňaty z pojištění a nedopadá na ně ustanovení § 5 písm. b) zákona č. 54/1956 Sb. Poslední námitkou stěžovatelka poukázala na to, že městský soud ve své dřívější judikatuře dospěl ke stejnému právnímu závěru ohledně výkladu čl. 6 Smlouvy. V napadeném rozsudku se však k tomuto předchozímu právnímu názoru nijak nevyjádřil a jeho změnu dostatečně neodůvodnil, což narušilo právní jistotu stěžovatelky. Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhla zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení městskému soudu.

Stěžovatelka svou kasační stížnost dále doplnila podáním ze dne 18. 10. 2005. V něm rozšířila argumentaci uvedenou v kasační stížnosti o tyto námitky. K právnímu postavení svých švýcarských zaměstnanců (J. – P. B., J. K., P. N. a E. V.) podotkla, že tito zaměstnanci jsou občané Švýcarské konfederace a vztahuje se tak na ně čl. 6 Smlouvy, podle něhož pojišťovací povinnost státních občanů smluvních států se řídí právními předpisy státu na jehož území tyto osoby vykonávají výdělečnou činnost. Jak stěžovatelka zdůrazňovala v průběhu celého řízení, na základě kolizní normy uvedené v čl. 6 Smlouvy je třeba aplikovat celý český právní řád včetně ustanovení § 5 písm. b) zákona č. 54/1956 Sb. Pro tuto interpretaci dle stěžovatelky svědčí i nadpis oddílu II. Smlouvy, v němž se čl. 6 nachází („Ustanovení o používání právních předpisů“). K právnímu postavení svých francouzských zaměstnanců (J. F., B. L. C., L. W.) uvedla, že tito zaměstnanci jsou občany Francouzské republiky a vztahuje se na ně čl. 1 a 3 Úmluvy. Ustanovení čl. 3 § 1 Úmluvy stanoví, že francouzští státní příslušníci zaměstnaní v ČR podléhají zákonodárství platnému v místě jejich zaměstnání, tj. v ČR. Dále stěžovatelka více méně zopakovala svůj právní názor na výklad čl. 1 § 1 Úmluvy a navíc uvedla, že opačný výklad by byl v rozporu s účelem mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení, kterým není založení povinností nad rámec vnitrostátní úpravy, nýbrž zabezpečení nároků migrujících zaměstnanců a zamezení vzniku případné pojistné povinnosti ve více smluvních státech. Znovu poukázala na to, že ohledně aplikace čl. 3 § 1 lze argumentovat stejně jako v případě čl. 6 Smlouvy, přičemž obě ustanovení zakotvují pouze zásadu nediskriminace. Stěžovatelka nově poukázala na výkladové pravidlo mezinárodních smluv, podle něhož výklad mezinárodní smlouvy nemůže vést ke zhoršení postavení osoby oproti úpravě přiznané jí vnitrostátním právem. K tomu stěžovatelka poznamenala, že podle čl. 31 Vídeňské úmluvy o smluvním právu je třeba mezinárodní smlouvu vykládat v souladu s účelem smlouvy. Účelem obou předmětných smluv je zajistit, aby osoby spadající do jejich osobního rozsahu měly minimálně tak výhodné postavení, jaké mají občané druhého smluvního státu, kteří pracují na jeho území a těmto mezinárodním smlouvám nepodléhají. Na podporu tohoto názoru stěžovatelka poukázala na nálezy Ústavního soudu, a to Pl. ÚS 31/94 ze dne 24. 5. 1995 a III. ÚS 252/04 ze dne 25. 1. 2005, jakož i argumentaci uvedenou v těchto nálezech odůvodňující závěr, že mezinárodní smlouva o sociálním zabezpečení nemůže způsobit horší postavení pojištěnce, než by mu příslušelo podle vnitrostátního práva.

Nejvyšší správní soud rozhodl usnesením ze dne 22. 6. 2007, č. j. 4 Ads 117/2005 – 58 o přerušení řízení, neboť u Ústavního soudu probíhalo řízení o ústavních stížnostech podaným proti rozsudkům zdejšího soudu č. j. 4 Ads 9/2005 – 62 (IV. ÚS 503/06) a č. j. 4 Ads 14/2005 – 73 (II. ÚS 613/06), jejichž výsledek mohl významně ovlivnit rozhodování v posuzované věci. V mezidobí rovněž proběhlo řízení před rozšířeným senátem zdejšího

soudu ve věci vedené pod sp. zn. 6 Ads 88/2006, v němž byla posuzována otázka vztahu čl. 6 Smlouvy mezi ČR a Švýcarskou konfederací a ustanovení § 5 písm. b) zákona č. 54/1956 Sb., která je meritem posouzení i v této věci. Po odpadnutí těchto překážek postupu v řízení v něm Nejvyšší správní soud pokračoval.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost **je důvodná**.

Pro posouzení námitek stěžovatelky je vhodné nejprve vymezit význam uplatněných kasačních důvodů [§ 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.]. Nesprávné posouzení právní otázky může podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívat buď v tom, že soud při svém rozhodování aplikoval na posuzovanou věc jiný právní předpis, než měl správně použít, a pro toto pochybení je výrok soudu v rozporu s příslušným ustanovením toho kterého právního předpisu, nebo v tom, že soudem byl sice aplikován správný právní předpis, avšak nebyl správně vyložen. O nesprávné posouzení právní otázky může jít také tehdy, pokud by byl vyvozen nesprávný právní závěr z jinak správně zjištěného skutkového stavu věci, nebo je sice učiněn správný právní závěr, ale v odůvodnění rozhodnutí je nesprávně prezentován. Dále je třeba se vyjádřit i k § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. První, tam upravený důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí) spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo příp. v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. Taková nesrozumitelnost rozhodnutí však v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu nenastala. Následující důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí) je potom třeba spatřovat v tom, že se rozhodnutí neopírá o důvody, které opodstatňují dospět k určitému výroku rozhodnutí a možný dopad je třeba posuzovat vždy ve pojení se zněním konkrétního rozhodnutí. Konečně posledně jmenovaný důvod, tedy že se jedná nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, Nejvyšší správní soud poznamenává, že je třeba její význam posuzovat jako důvod pro zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně pouze za předpokladu splnění věty navazující, tedy, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Právní posouzení věci vychází z předmětného ustanovení § 5 písm. b) zákona č. 54/1956 Sb., ve znění s účinností do 31. 12. 2003, podle něhož platilo, že „Z pojištění podle tohoto zákona jsou vyňati cizí státní příslušníci, kteří nemají trvalý pobyt na území České republiky a kteří jsou činní v České republice pro zaměstnavatele, kteří požívají diplomatických výsad a imunit, pokud mohou být účastní nemocenského pojištění v jiném státě, nebo pro zaměstnavatele v pracovněprávním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů“. Spor mezi stěžovatelkou a žalovanou spočíval v tom, zda bylo možné v rozhodném období aplikovat toto ustanovení na francouzské a švýcarské zaměstnance stěžovatelky, kteří

neměli na území České republiky trvalý pobyt a byli zaměstnaní u stěžovatelky v pracovněprávním vztahu podle švýcarského práva. Rozhodnou právní otázkou k posouzení ve věci bylo, jakým způsobem je třeba interpretovat ustanovení mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení sjednaných na straně jedné mezi ČR coby státem výkonu zaměstnání, a na straně druhé Švýcarskem a Francií coby státy, jejichž příslušníky jsou dotyční zaměstnanci stěžovatelky.

Konkrétně se jedná o Smlouvu mezi ČR a Švýcarskem publikovanou pod č. 267/1997 Sb., a Všeobecnou úmluvu o sociální bezpečnosti mezi Československem a Francií publikovanou pod č. 215/1949 Sb. ve znění dodatkové Úmluvy č. 68/1980 Sb. Česko-švýcarská smlouva v ustanovení čl. 4 odst. 1 a čl. 6 totiž stanoví, že s výhradou odchylných ustanovení jsou státní občané jednoho smluvního státu, jakož i jejich rodinní příslušníci a pozůstalí ve svých právech a povinnostech plynoucích z právních předpisů druhého smluvního státu postaveni na roveň státním občanům tohoto smluvního státu, popř. jejich rodinným příslušníkům a pozůstalým; pokud jde o určení rozhodných předpisů, čl. 6 určuje jako kritérium místo výkonu práce (*locus laboris*): „S výhradou čl. 7 až 10 řídí se pojišťovací povinnost osob uvedených v čl. 3 právními předpisy smluvního státu, na jehož území tyto osoby vykonávají výdělečnou činnost.“). Česko-francouzská úmluva v čl. 3 § 1 stanoví, že „Českoslovenští nebo francouzští státní příslušníci, zaměstnaní v jednom ze smluvních států, podléhají zákonodárstvím, platným v místě jejich zaměstnání. Nevýkonávají-li zaměstnání, podléhají zákonodárství platnému v místě jejich bydliště“.

V posuzované věci je nezbytné zabývat se zákonností napadeného rozsudku odděleně ve vztahu k oběma skupinám pojištěnců, za něž mělo být podle názoru žalované a městského soudu placeno pojistné a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti za období leden až říjen 2003, a to proto, že aktuální judikatura zdejšího soudu a Ústavního soudu nezastává k výkladu těchto smluvních instrumentů ve vztahu k ustanovení § 5 písm. b) zákona č. 54/1956 Sb. upravující vynětí cizinců bez trvalého pobytu v ČR stejný názor.

Ústavní soud ČR posuzoval několik ústavních stížností proti rozsudkům Nejvyššího správního soudu ve věcech týkajících se povinnosti placení pojistného za francouzské státní příslušníky zaměstnané v ČR (viz k tomu např. nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 23. 1. 2008, sp. zn. I. ÚS 520/06, nebo I. ÚS 629/06 ze dne 15. 1. 2008, přístupné na <http://nalus.usoud.cz>). Nejvyšší správní soud dospěl ve své předchozí judikatuře (např. rozsudek ze dne 31. 5. 2006, č. j. 6 Ads 44/2005 - 75, přístupný na www.nssoud.cz) k závěru, že Úmluva sice není mezinárodní smlouvou podle čl. 10 Ústavy, ale její vnitrostátní platnost a účinnost byla dána v důsledku ustanovení zákon č. 100/1932 Sb., o vnitrostátní účinnosti mezinárodních smluv o sociálním pojištění, jehož § 1 říká, že ustanovení mezinárodních smluv o sociálním pojištění, vyhlášených ve Sbírce zákonů a nařízení, mají po dobu své mezinárodní účinnosti též účinnost vnitrostátní. Z toho zdejší soud dovodil, že francouzští státní příslušníci, kteří neměli v České republice trvalý pobyt a byli zde činní pro zaměstnavatele v pracovněprávním vztahu, uzavřeném podle cizích právních předpisů, byli účastni na pojištění podle zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění účinném do 31. 12. 2003. Ústavní soud se však ve výše citovaných nálezech s tímto názorem neztotožnil a dospěl k závěru, že taková právní konstrukce je založena na „libovůli a nepředvídatelnosti.“ Podle názoru Ústavního soudu vytvořila soustavná praxe orgánů státní správy sociálního zabezpečení oprávněná

očekávání adresátů příslušných právních norem v oblasti nemocenského pojištění. Z toho důvodu tedy podle názoru Ústavního soudu nebylo možné předepsat plátcům pojistného k úhradě nedoplatek na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pokud žalovaná takto v předchozím období za stejného právního stavu nepostupovala a nevymáhala nedoplatky na pojistném za francouzské státní příslušníky zaměstnané na území České republiky. Předchozí názor Nejvyššího správního soudu na právní charakter Smlouvy, její postavení a dosah v českém vnitrostátním právu byl tedy překonán judikaturou Ústavního soudu a Nejvyšší správní soud je jím vázán v obdobných případech (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 2 Afs 180/2004 - 44, přístupný na www.nssoud.cz). Z tohoto právního názoru tedy pro posuzovanou věc vyplývají následující závěry. Francouzští státní příslušníci zaměstnaní stěžovatelkou (J. F., B. L. C., L. W.) byli v rozhodném období ledna až října 2003 vyňati z pojištění v souladu s principem legitimního očekávání dosavadní správní praxe žalované, a to podle ustanovení § 5 písm. b) zákona č. 54/1956 Sb. Městský soud tedy v posuzované věci dospěl k nesprávnému právnímu závěru, pokud se ztotožnil s názorem žalované, že tito zaměstnanci stěžovatelky nejsou vyňati z povinnosti platit pojistné v důsledku působení ustanovení Smlouvy, podle nichž je nutno nahlížet na francouzské a švýcarské občany stejně jako na české občany, a proto na ně dále nelze aplikovat jakákoliv ustanovení zákona, který se vztahuje na cizince [tj. § 5 písm. b) zákona č. 54/1956 Sb.]. V tomto rozsahu je tedy třeba dát za pravdu stěžovatelčiným námitkám, neboť napadený rozsudek městského soudu byl v tomto rozsahu nezákonný.

Jiné právní závěry je ovšem nutno dovodit k právnímu postavení švýcarských státních příslušníků zaměstnaných v rozhodném období stěžovatelkou (J. – P. B., J. K., P. N. a E. V.). Výkladem česko-švýcarské smlouvy se nedávno zabýval v důsledku rozporů ve své judikatuře rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, který ve svém usnesení ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006 - 67, přístupné na www.nssoud.cz, dospěl k závěru, „*ustanovení čl. 6 Smlouvy mezi Českou republikou a Švýcarskou konfederací o sociálním zabezpečení, které odkazovalo na použití předpisů o nemocenském pojištění České republiky, v případě občana Švýcarska, vykonávajícího pracovní činnost na území České republiky, vylučovalo z použití ustanovení § 5 písm. b) zákona o nemocenském pojištění ve znění účinném do 31. 12. 2003*“. Především dovodil, že tato smlouva je tedy nepochybně smlouvou ve smyslu čl. 10 Ústavy České republiky, ve znění ústavního zákona č. 395/2001 Sb., neboť s její ratifikací vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky ji ratifikoval. Dále konstatoval, že čl. 6 česko-švýcarské smlouvy je dvoustrannou kolizní normou, která hraničním určovatelem legis loci laboris určuje, že pojišťovací povinnost osob uvedených v čl. 3 Smlouvy se řídí právními předpisy smluvního státu, na jehož území tyto osoby vykonávají výdělečnou činnost. Kolizní norma neobsahuje věcnou úpravu, nestanoví práva a povinnosti účastníků právního poměru, nestanoví obsah pojišťovací povinnosti. Nejvyšší správní soud dále usoudil, že tato Smlouva je smlouvou koordinační a dominantním principem, na němž je vystavěna, je princip rovného zacházení s státními příslušníky obou smluvních stran. Pokud tedy předpisy jednoho smluvního státu zakotvují odlišnou úpravu platnou pro cizince, nebude tato platit pro osoby, jejichž postavení je upraveno mezinárodní smlouvou o sociálním zabezpečení. S těmito „cizinci“ bude zacházeno stejně jako s vlastními občany (čl. 4 Smlouvy). Z toho vyplývá, že švýcarští státní příslušníci zaměstnaní stěžovatelkou v předmětném období ledna až října 2003 nebyli po tuto dobu vyňati z pojištění na základě ustanovení § 5 písm. b) zákona č.

54/1956 Sb. a byli tedy co do povinnosti platit pojistné českému nositeli pojištění postaveni plně na roveň českým občanům. Právní názor městského soudu byl tedy v tomto rozsahu správný, neboť stěžovatelka byla povinna pojistné za tyto zaměstnance za uvedenou dobu zaplatit.

Vzhledem k uvedeným právním závěrům Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo než napadený rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V novém rozsudku bude městský soud vázán právními závěry vyplývajícími z tohoto rozsudku a v něm citované judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). Jelikož o nedoplatku na pojistném žalovaná rozhodla jediným platebním výměrem a žalovaná tento platební výměr jako celek napadeným rozhodnutím potvrdila, znamená to, že městský soud bude v novém rozsudku povinen napadené rozhodnutí žalované zrušit a věc jí vrátit k dalšímu řízení.

V novém rozhodnutí městský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o předmětné kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. srpna 2009

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu